Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 223 (4859)
СРЕДА
НОЯБРИИН
14
1945 он

Сэн 20 мүн.

„Бидэнэр СССР-эй Верховно Соведтэ хэхэ шэнэ һунгалтануудта дүтэлжэ ябанабди. Бүгэдэниитын шэнэ һунгуули болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда советскэ гүрэнэй туйлаһан бүхы шалгалтануудай һүүлээр хэгдэхэнь“.

В. М. МОЛОТОВ.

Бидэниие нүхэр Сталинай һургадагтал адляар хүдэлмэрилхэбди

«Бидэниие нүхэр Сталинай һургадагтал адляар хүдэлмэрилхэбди» гэһэн Вячеслав Михайлович Молотовой үгэнүүдые манай бүхы орон болбол ноябриин 6-да Кремль соо Московско Соведэй баярай заседанида хабаадалсаһан столицын эрхим хүнүүдтэй хамта альга ташан угтаһан байна. Манай инаг Эхэ ороной хүсэнүүдэй саашадаа ургахынь түлөө, манай арадай ажабайдалай хэмжээнэй саашадаа дээшэлхын түлөө манай агууехэ вождь ба багшын һургадагтал адляар сталинскаар хүдэлмэрилхые большевик бүхэн, партийна ба партийнабэшэ хүн бүхэн оролдоно.

Амгалан сагай жэлнүүдтэ ажахын барилгын сталинска һургуули, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ имагта дэбжэлтэ туйлаһан сталинска полководческо наука болбол большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро советскэ арадай туйлаһан бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтануудай һургуули гээшэ. Мүнөө манай ороной амгалан сагай байгуулалтада ороод байхада, социалистическэ байгуулалтада үшөө хэзээшье байгаагүй перспективэнүүдэй ба Советскэ Союзай хүсэнүүдэй сэсэглэн һалбарха имэ аргаболомжонуудай бии болоод байхада советскэ хүнүүд болбол агууехэ Сталинай һургадагтал адляар үшөө ехэ зоригтойгоор хүдэлмэрилхөөр бэлэн. Дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэнэй һүүлээр бүхы арад зоной урда табигдаһан шэнэ агууехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлхюур энээндэ байнал.

Ойрын сагай хойшолуулшагүй шухала зорилгонуудай нэгэниинь хадаа немецкэ эзэмдэлгэдэ дайрагдаһан районуудай ажахын ба культурна ажабайдалые түргэнөөр ба хүсэдөөр һэргээн бодхоохо ябадал болоно. Һэргээн бодхоолгын хүдэлмэринүүд ехэхэн хүсэтэйгөөр хэгдэжэ байна. Донбассай һэргээн бодхоогдоһон шахтанууд орондоо 40 гаран миллион тонно нүүрһэ үгөөд байһаниинь мэдээжэ. Немецүүдэй үлэмжэ будүүлигөөр һандаргаһан манай урда зүгэй металлургиин дотор мүнөө хэды шэнээншье хэмжээгээр һаань металл үйлэдбэрилгэдэ хабаадаагүй байһан нэгэншье завод байхагүй. Украинада немецүүдэй һандаргаһан 95 айхабтар ехэ машина бүтээлгын заводуудай 90-ниинь гол продукци гаргажа эхилэнхэй байһаниинь мэдээжэ. Һэргээн бодхоолгын амжалтанууд бүхы оронииемнай баясуулна. Гэхэтэй хамта, даб дээрэ хэрэгэй миил баганхи хубинь дүүргэгдээгүй гэжэ В. М. Молотовой зааһаниие һанаха хэрэгтэй. Донбассай Украинска хубиин шахтанууд дайнай урда тээ суүдхэ соо абадаг нүүрһэнэйнгээ гансал 40 процентдэнь хүрөөд байна. Урда металлургида доменно ба мартеновскэ печьнүүд дайнай урда тээхитэй сасуулбал арайхан 23 процентнь ба прокатна станууд 30 шахуу процентнь ашаглалгада оруулагданхай. Урда зүгэй гол машина бүтээлгын заводууд дайнай урда тээ байһан түхеэрэлгынгээ хахадһаа бага түхеэрэлгэнүүдтэй байна гээшэ.

Тиигээд байхада, дайсанай һандаргаһан ажахые түргэнөөр һэргээн бодхоохын түлөө манай арадай үшөө бага бэшэ хүсэн эригдэнэ, предприяти, колхозууд, машинно-тракторна станцинуудые бүхыдань һэргээн бодхоохо хэрэгтэй. Галлагдаһан городуудые шэнээр бариха, культурна эмхи зургаануудые һэргээн бодхоохо, ажабайдалай олон тоото барилгануудые бариха хэрэгтэй. Һэргээн бодхоогшод хадаа түхеэрэлгэнүүдэй барилгые ба монтажай темпнүүдые бүхыхэмжээгээр түргэдхэхэ ёһотой, тиихэдэ барилгын материалнуудай заводууд ба машина бүтээлгын предприятинууд сүлөөлэгдэһэн районуудай хэрэгсэлдэ зорюулагдаһан захилнуудые заагдаһан болзор соонь, үшөө болзорһоонь урид дүүргэхэ уялгатай. «Заводууд ба фабрикануудые һэргээн бодхоолго, колхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозуудые һэргээн бодхоолго. Һургуулинууд ба больницануудые һэргээн бодхоолго болон тэдэ газарнуудай городской ба хүдөөгэй ажаһуугша бүхэнэй дахяад гэр Һуудалтай болохо ба өөрынгөө бүлэдэ зохёон түбхинэхэ арга боломжо олгохын зорилгоор гэр байрануудые шэнээр бариха гээшэ манай хойшолуулшагүй хэрэг болоно». (В. М. Молотов)

Советскэ арад болбол арадай ажахые үргэн дээшэлүүлхэ тушаа үндэһэн зорилгые шиидхэхын түлөө мэнэ гэһээр оролсохо гэжэ уряалагданхай. Большевигүүдэй парти ба советскэ правительство болбол табан жэлэй түсэб зохёожо байна, тэрээнэй удхань хадаа оронной ажахын хүгжэлтын дайнай урда тээхи хэмжээе нэгэ хэдэн жэл соо ехэхэнээр үлүүлхэ ба бүхы арад зоной ажабайдалай хэмжээе ехэхэнээр дээшэлүүлхэ гэһэндэ байна. Тэрээнэй түлөө бидэнэр болбол хүндэ ажаүйлэдбэриин шэнэ дэбжэлтэ туйлаха ёһотойбди. Орондоо үшөө ехээр металл, нүүрһэ, нефть үгэхэ хэрэгтэй. Ороноо паровозууд, вагонууд, тракторнууд, хүдөө ажалай машинанууд, автомобильнууд, суднанууд, турбинанууд, станогууд болон бусад түхеэрэлгөөр хангажа байһан гражданскэ машина бүтээлгын шухалын шухала һалбаринуудые богонихон болзор соо һэргээн бодхоохо гээшэ зайлашагүй. Өөрынгөө ажахын шэнэ түсэбүүдые үшөө булта предприятинууд дүүргэжэ шаданагүй. Гражданска үйлэдбэриие зохёон табиха хүдэлмэри заримгазарта хойшо татагдана. Энээндэ дайнай үедэ олдогдоһон түй дуршалые бүхы хэмжээгээр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Имэ дуй дуршалнууд продукциин шэнэ зүйлнүүдые гаргаха ябадалые зохёохо аргаболомжо олгодог байһан юм.

Хүндэ индустриие дээшэлүүлхэтэй хамта үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха ябадалые ехэ болгохо, мүн тэрэшэлэн эдеэ хоолой продуктнуудаар хангаха хэрэгые һайжаруулха гээшэ шухалын шухала хэрэг болоно. Бүд нэхэдэг, хүнгэн, эдеэ хоолой, загаһанай, мяханай ба һүнэй ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэд фронтоо хангаха тушаа тэдэнэй габьяагай хэды ехэ байбашье һаань мүнөө арад зон болбол тэдэнэй хүдэлмэриие арад зондо хэрэгтэй эрхим шанартай эд бараа болон продуктнуудые гаргаха ябадалые түргэнөөр ехэ болгоһон хэбэрынь тэдэнэй хүдэлмэриие сэгнэхэ байһан тухай һанаха ёһотой.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудай һэргээн бодхоолго ба хүгжэлтэ болон оронной оборонын хэрэгүүдые хангалга болбол манай предприятинуудай нарин һайн хүдэлмэриһөө, советскэ хүнүүдэй үндэр бүтээсэтэ ажалһаа ехэнхидэ дулдыдаха байна. Манай орон дотор бултадаа хүдэлмэреэр хангагданхай, манайда хүдэлмэригүйшүүл үгы ба хэзээшье бии болохогүй. Гүрэнэй ба арадай интересүүдтэ оронойнгоо ажалай ба материально-техническэ ресурснуудые шадамараар хэрэглэхэ гэһэн зорилго бидэнэрэй урда байнал. «Советскэ хүнэй ажалай бүтээсэ ба тэрэнэй хүдэлмэриин шанар үлэмжэ һайн үрэ дүн үгэхынь түлөө ажаүйлэдбэридэ, хүдөө ажалда, транспорт дээрэ ба манай бүхы учреждениинүүдтэ ажалые хайшан гэжэ үлэмжэ зүбөөр эмхидхэхэ тухай үлүү ехээр бодожо үзэхэ ёһотойбди». (В. М. Молотов).

Манай ажаүйлэдбэриин техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадалые урдань бидэнэр хододоо туйлажа байһан ба хойшодоошье туйлаха байхабди. Хүндэ хүшэр гээлтэнүүдтэ оробошье һаа, олон мянгаад предприятинуудай һандаргагдабашье һаа советскэ оромнай мүнөө үеын техникээр зэбсэглэгдэһэн түрүү классна индустритай байнал. Гэбэшье техникэ нэгэ газартаа байнагүй. Наукын туйлалтанууд үйлэдбэри дээрэ үшөө ехэ түргэнөөр ба амжалтатайгаар хэрэглэгдэхэ ёһотой. Дайнай үедэ конструкторнуудай, инженернүүдэй, үйлэдбэриин командирнуудай манай кадрнууд болбол Улаан Армиин илалта туйлаһан түрүү классна буу зэбсэг байгуулгын эрхим жэшээ харуулаа. Мүнөө манай научна ба конструкторска ухаан бодолнууд сэрэгэйшье, гражданскашье ажаүйлэдбэридэ үшөө урагшаа дабшаха ёһотой. Конструкторнууд нэгэ газартаа зогсожо болохогүй. Бүхы советскэ продукци болбол техническэ талаараа һайжаруулагдаһан ба үйлэдбэриин методууд эгээн мүнөөнэй ба үлэмжэ түрүү байха ёһотой. «Бидэнэр болбол ажаүйлэдбэриин ба арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи мүнөө үеын бүхэдэлхэйн туйлалтануудтай зэргэшэхэ ба советскэ наука болон техникын бүхы хэмжээгээрээ урагшаа дабшахынь түлөө эрхэ байдалнуудые хангаха ёһотойбди». (В. М. Молотов).

Советскэ арад болбол дайн сэрэгые илалта түгэлдэрөөр дүүргээд, амгалан сагай ажалда орохо арга олоо. Энэ болбол шуһаараа дайлан абаһан тэрэ арга боломжоёо хэрэглэжэ захаланхай. Мүнөө манай нангин зорилго хадаа МАНАЙ ИЛАЛТЫЕ БҮХЭЖҮҮЛЖЭ АБАХА гэһэндэ байнал. Амгалан сагай героическа хүдэлмэреэр, ажалдахи зоригоор, бүхы бэрхэшээлнүүдые дабан гарадаг большевистскэ эмхидхэлээр илалтаяа бүхэжүүлжэ абаха хэрэгтэй!

Советскэ тылэй ажалшад болбол ами бэеэ хайрлахагүй тэмсэлдэнь Улаан Армиин үнэн туһалагшанарынь байгаа. «Манай советскэ арад зон илалтын түлөө хүсэ шадал ба ажалаа гамнаагүй».—гэжэ нүхэр Сталин хэлэһэн байна. Агууехэ Сталинай хүтэлбэрилжэ байһан советскэ арад болбол манай илалтые бүхэжүүлжэ абахын түлөөшье хүсэ шадал ба ажалаа гамнахагүйл. Нүхэр Сталинай һургадагтал адляар хүдэлмэрилжэ, бидэнэр социалистическэ байгуулалтын шэнэ амжалтануудые, манай инаг дуратай ба алдарта Эхэ оронной урдань үзэгдөөгүйгөөр һалбаран мандаха ябадалые туйлахабди!

(Ноябриин 11-эй «Правдын» түрүү бэшэг).

Национальностьнуудай Советдэ һунгуули хэхэ БМАССР-эй республиканска һунгуулиин комиссида кандидадуудые дэбжүүлгэ эхилбэ

* *

Бурят-Монголой уранзохёолшодой Союз арадай уранзохеолшо Хоца Намсараевай кандидатурые һунгуулиин комиссида дэбжүүлнэ

Ноябриин 12-то Бурят-Монголой уранзохёолшодой Союзай правлениин заседани боложо, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ дүрим» тэндэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Союзай правлениин түрүүлэгшэ поэт Цэдэн Галсановай дурадхалые хүлеэжэ абаад, Бурят-Монголой уранзохёолшодой үмэнэһөө бурят-монгол арадай ордено уранзохёолшо **Хоца Намсараевич Намсараевые** республиканска һунгуулиин комиссида кандидат болгон дэбжүүлхэ гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэбэ.

БМАССР-эй Осоавиахимэй Центральна Совет һунгуулиин республиканска комиссиин составта полковник А. К. Рязанцевай кандидатурые дэбжүүлбэ

БМАССР-эй Осоавиахимэй Центральна Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин республиканска комиссида өөрынгөө кандидатурые оруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Центральна Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Колмаков үгэ хэлэхэдээ республикын сэрэгэй комиссар — полковник **Рязанцев Алексей Карпович**ын кандидатурые дэбжүүлбэ.

—Нүхэр Рязанцев бага наһанһаан хойшо сэрэгэй хэрэгтэ хабаадалсажа, интервентнүүд ба сагаангвардеецүүдтэй хэһэн тэмсэлэй үедэ алдарта полководец Чапаевтай хамта ябажа залуу советскэ республикая хамгаалалсаһан ба тиигээд Улаан Тугай ордеоор шагнагдаһан байна. Мүнөө нүхэр Рязанцев Ленинэй, Улаан Тугай хоёр ордентой, РККА-гай 20 жэлэй медаль ба гитлеровскэ Германиие илаһанай түлөө медальтай.

Нүхэр Колмаковай дурадхалые нүхэд Н. И. Бородин, М. Т. Макарова, А. Г. Третьяков, И. Е. Бородин гэгшэд дэмжэнэ.

Тиигээд, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Дүримэй» 40-дэхи статьягай ёһоор, Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудай талаар һунгуулиин республиканска комиссиин составта полковник Рязанцев Алексей Карповичын кандидатурые дэбжүүлхэ гэжэ нэгэн дуугаар тогтообо.

Улан-Удын коммунистическэ организациһаа нүхэр Д. П. Сальниковай кандидатура табигдаба

ВКП(б)-гэй Улан-Удын горком СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидатурые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, ВКП(б)-гэй обкомой кадрнуудые эрхилхэ секретарь нүхэр **Сальников Дмитрий Петровичые** Улан-Удын коммунистическэ организациһаа һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидат болгон дэбжүүлбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулида бэлэдхэл

ИВОЛГА, ноябриин 13. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай колхоз, МТС, ажаүйлэдбэриин предприятинуудай болон эмхи зургаануудай коллективүүдээр һунгуулиин «Дүримые» шудалха хүдэлмэри үдэр бүри ябуулагдажа байна. Мүнөө энэ хүдэлмэриие нүхэр Молотовой түүхэтэ элидхэлые шудалан үзэхэтэй хамтаруулан ябуулна.

Ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомонуудай Соведүүдэй исполкомууд болбол һунгуулиин участогуудые хаана бии болгохо тушаа бэлэдхэлэй хүдэлмэриие гол түлэб дүүргэбэ. Тэрэшэлэн һунгагшадай тоо бүридхэл нарин нягтаар абаха хүдэлмэри дүүрэжэ байна.

Гильбириин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Д. Ганжуров, тус сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Ж. Тогочиев, Саянтын МТС-эй дэргэдэхи парторганизациин секретарь нүхэр Сергеева болон бусад һунгуулиин хуулиие ба нүхэр Молотовой элидхэлые арад ниитэдэ ойлгуулха талаар ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэһэн байха юм. Тэндэхи һунгагшадые 10—10 айлаар хубаажа агитаторнууд олон тоогой һунгагшадай хабаадалгатайгаа һунгуулиин «Дүримые» шудалха хүдэлмэриие ябуулна.

Үнгэрэгшэ 8 жэлэй туршада хуулиин наһа хүрэһэн залуу һунгагшад хадаа һунгуулиин хуулиие ехэхэн һонирхоно. Олон тоото асуудалнуудые һуража, агитаторнууд болон пропагандистнуудһаа дэлгэрэнгы харюунуудые абадаг болоо.

Һунгуулиин хуулиие һунгагшадта һайнаар ойлгуулха зорилготойгоор агитколлективүүдэй болон агитаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрбэ. Агитаторнуудта туһаламжа үзүүлхэ талаар аймагай партийна организаци гол анхаралаа табижа, хэдэн дахин политическо-теоретическэ темэтэй элидхэл болон лекцинүүдые үнгэргэнэ.

Тэрэшэлэн «Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 28 жэлэй ой» гэһэн нүхэр В. М. Молотовой элидхэлтэй газетэнүүдые ажалшан арадта уншажа үгэхэ хүдэлмэри һүүлэй үдэрнүүдтэ хаа-хаанагүй хэгдэжэ байна.

И. БУДАЕВ,
аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Нефтянигуудта зорюулагдаһан гэр байранууд

АШХАБАД. (ТАСС). Красноводскэ нефтяной ажаүйлэдбэриин предприятинуудта ажалладаг хүдэлмэришэн ба албахаагшадта зорюулагдажа гэр байшангууд баригдажа байна. 18 квартиратай хоёр дабхар гэр байшан ашаглалгада оруулагданхай. Энэ квартирануудаар центральна түлилгэ ба [illegible] бии.

Авиационно ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариадай № 24 заводой директор Социалистическэ Ажалай Герой М. С. Жезлов.
Г. Широковой фото (ТАСС-эй фотохроника).

Дагестанска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ
Дагестанска АССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведтэ
ВКП(б)-гэй Дагестанска Обкомдо

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол Дагестанай автономиие соносхоһонһоо хойшо 25 жэлэй ой гүйсэһэн үдэртэ Дагестанска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, колхозниуд болон интеллигенциие амаршална.

Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо Ленинско-Сталинска национальна политикые бэелүүлһэнэй ашаар, Дагестан болбол түрүү зэргын советскэ социалистическэ республика болонхой. Үнгэрһэн 25 жэл соо тус республика дотор хэдэн олон фабрика ба заводууд бүтээгдэһэн, нефть малтажа абаха баялиг ехэ газарнууд ашаглагдажа байна. Дагестанай ажалшад хүдөө ажалай талаар, мал үсхэбэрилгые, сад ба виноград тарилгые хүгжөөхэ хэрэгтэ нилээд ехэ туйлалтатай байна гээшэ. Дагестанска советскэ республика хадаа культурно-болбосоролые хүгжөөхэ ябадалда томо томо амжалтануудые туйлаба. Республика дотор эхин ба дунда һургуулинууд олоор дэлгэрэнхэй, мүн хэдэ һургуулинууд, техникумууд, научна шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд, музейнүүд, театрнууд, библиотеканууд нээгдэнхэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай болоһон жэлнүүдтэ Дагестанай арадууд советскэ Эхэ орондоо үнэн шүтэнги байһанаа харуулба. Хэдэн мянгаад сэрэгшэд-дагестанецууд Эсэгэ оронойнгоо дайсанда эсэргүү хайн байлдаануудые хэхэдээ, эрэлхэг зориг ба баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Советскэ Союзай орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа һэн. Дагестанай хүдэлмэришэд, колхозниигууд болон интеллигенциин ами бэеэ хайрлахагүй ажал хэһэн ябадал хадаа дайсанаа дараһан советскэ арадай илалта туйлаха ябадалда туһалһан байна.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол Дагестанска АССР-эй ажалшад ажахы ба культурые хүгжөөхын түлөө, манай советскэ гүрэнэй һүлдэ хүсые улам саашань бүхэжүүлхын түлөө энээнһээ хойшодоошье эсэхэ-сусахые мэдэнгүй тэмсэхэ юм гэжэ сохом этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

ССР СОЮЗАЙ АРАДАЙ КОМИССАРНАРАЙ СОВЕТ

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (большевигүүдэй) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

Берлин—Киев

КИЕВ. (ТАСС). Хоёрдохи ээлжээндэ армиһаа табигдаһан сэрэгшүүдтэй эшелон Украинын столицада ерэбэ. Берлин—Киев хоёрой хоорондо сэхэ ябадаг составаар түрэл нютагтаа юһэн зуун хүн ерэбэд. Тэдэнэрэй зургаан зууниинь киевэйхид, бусадынь—Киевщинын городууд болон тосхонуудаар ажаһуугшад байна.

Амгалан тайбан байдалай ажалда инженернүүд, багшанар, агрономууд, хүдэлмэришэн ба колхозниигууд бусажа ерэнэ. Киевэйхид хадаа Эхэ ороноо хамгаалагшадые халуунаар амаршалжа, тэдэнэртэ сэсэгүүдые барюулба. Митинг дээрэ албанһаа табигдагшадай үмэнэһөө табан орденуудай кавалер подполковник Яценко, гвардиин старшина Нечипоренко, улаанармеец Волошин гэгшэд үгэнүүдые хэлэбэ. Тэдэнэр хадаа амгалан байгуулалтын ажалда түргэнөөр оролсожо, гвардейскэ ёһоор, дайлалдаһандаал адляар хүдэлмэрилхэбди гэжэ уялганuудаа үгэбэ.

Албанһаа табигдагшадые городой ажалшадай үмэнэһөө партиин горкомой секретарь нүхэр Москалец, городской Соведэй исполкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Лунин ба Киев городой Октябрьска районой ажалшадай түлөөлэгшэ нүхэр Розанова гэгшэд амаршалбад.

Курортнуудай Центральна научна совет

СССР-эй Элүүрые хамгаалха Наркомадай дэргэдэ курортнуудай Центральна соведэй состав баталагдаба. Тэрээндэ курортологинуудай талаар олон жэлдэ хүдэлмэрилһэн мэргэжэлтэд, томохон курортнуудай директорнууд, Украина, Казахстан болон Узбекскэ республикануудай курортно управлениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй медицинскэ наукын Академиин болон бусад научна учреждениинүүдэй түлөөлэгшэд оролсобо.

Тус соведэй түрүүлэгшээр СССР-эй Наркомздравай курортнууд болон санаторинуудай Главна Управлениин начальник нүхэр Н. С. Денисов гэгшэ томилогдоо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б. М. Үнэнэй» ноябриин 13-най номерто)

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

9. КОРОВИНА Ульяна Ильиничнае—Байкало-Кударын аймагай «Путь Сталина» колхозой колхозница.

10. Мониева Мария Фёдоровнае—Байкало-Кударын аймагай Корсаково тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

11. МОРДОВСКАЯ Павлина Алексеевнае—Байкало-Кударын аймагай «III-я Пятилетка» колхозой колхозница.

12. МУРАВЬЕВА Фёкла Арефьевнае—Байкало-Кударын аймагай «1-ое Мая» колхозой колхозница.

13. МУРЗИНА Ульяна Яковлевнае—Байкало-Кударын аймагай Кудара тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

14. НЕПОМНЯЩИХ Ксенья Андреевнае—Байкало-Кударын аймагай «Совет Байкальцев» колхозой колхозница.

15. ОРЛОВА Анна Васильевнае—Байкало-Кударын аймагай «1-ое Мая» колхозой колхозница.

16. ОСКОРБИНА Мария Севостьяновнае—Байкало-Кударын аймагай «Красный Яр» тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

17. СОБОЛЕВА Акулина Фёдоровнае—Байкало-Кударын аймагай «Красный Пахарь» колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Хүндэлэлэй доска

ВКП(б)-гэй АЙКОМУУД БА АЙМГҮУДЭЙ ИСПОЛКОМУУДАЙ ЗУУРПАЛ ГААР ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКАДА БЭШЭГДЭБЭ

ЗАИГРАЕВСКИЙ АЙМАГ

85. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (правленинэй түрүүлэгшэ Д. Д. Дошипылов)—гурэлдэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, октябриин 28-да дүүргэһэн байна.

86. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правленинэй түрүүлэгшэ И. Г. Зубанин, партийна организациин секретарь И. Г. Иванин)—гурэлдэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, октябриин 28-да дүүргэбэ.

87. Ждановай нэрэмжэтэ колхоз (правленинэй түрүүлэгшэ Д. З. Данцаранов, партийна организациин секретарь Е. Я. Суняшкина)—гурэлдэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэн байна.

88. «III Интернационал» колхоз (правленинэй түрүүлэгшэ Г. Б. Базаров, партийна организациин секретарь М. М. Насандариева)—гурэлдэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэн байха юм.

Партийна ажабайдал

Городской партийна активай суглаан

Саяхан Улан-Үдэ городой партийна активай суглаан болоҗо, «ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой XXI пленумэй дүн тухай» асуудалаар партиин горкомой секретарь нүхэр М. З. Брауде гэгшын элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Элидхэлшэ нүхэр Брауде болбол «ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой хүдэлмэри тухай» ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй 1945 оной февралиин 3-ай тогтоолой хэрэгжэлгэ дүүргэлгэдэ байһан тухай тодорхой дэлгэрэнгүйгээр харуулжа хэлээд, зуураа городской предприятинуудай хүдэлмэри тухай, тэдэнэй хүдэлмэриингээ программые хэрхэн дүүргэжэ байһан тухай онсолон хэлэбэ.

—Республикын ажаүйлэдбэриин предприятинуудай олонхинь городой территори дээрэ байна. Манай энэ хи предприятинуудай бүтээн гаргадаг продукциин 80 процентые городтохи предприятинууд үйлэдбэрилэн гаргана. Тиимэһээ городской партийна организаци болбол энэ талаар ехэхэн харюусалгатай хүдэлмэри хэхэ баһамнай ёһотой,—гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол манай областной партийна организацида бодото туһаламжа үзүүлэн байна. Байшаа оной октябриин 13-да гаргаһан тогтоол соогоо ВКП(б)-гэй ЦК болбол манай областной партийна организациин хүдэлмэриехэ ехэхэн дутуу дунда эйлинүүдые элирүүлээд, энэниие усадхаха талаар заавари үгэһэн байна.

Городской партиин организаци болбол ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй энэ тогтоолые үдэр бүриингөө хүдэлмэри дээрэ гарай хүтэлбэри болгоожо, энэ хэлэгдэһэн заабаринуудые саг болзор соонь дүүргэхэ болгохын түлөө тэмсэхэ—коммунистнууд бүхэнэй эрхим уялга мүн гэжэ,—элидхэлшэ сашалаа хэлэбэ.

Агуухэ илалтын хүндэлэлтэй хэлтэрһэн Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороһоор обабаһан уялгануудаа хүндэтэй гээр дүүргэһэн бригада болон цехүүд олошорбошые һаа, жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан фабрика завод, шахта болон ажаүйлэдбэриин бусад предприятинууд байһагүй. Энэ баримтанууд хадаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой тон зүб байһаниие эли тодоор гэршэлнэ.

Городой ажаүйлэдбэриин олохон предприятинууд хадаа республикын хүдөө ажахыда, түрүүшын түрүүндэ МТС-үүдтэ хангалтагүйгөөр туһална. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол соо, партиин обкомой XX болон XXI пленумүүдэй шийдхэбэринүүд соо МТС-үүдые шефтэ абажа, тэдэнэртэ запас частинуудые хэжэ үгэхэ, трактор, комбайн болон хүдөө ажалай бусад машина засахада туһалха хэрэгтэй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа. Теэд энэ заабаринуудые хангалтатайгаар дүүргэһэн предприятинууд байхагүй юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалһан агуухэ дайнай илалта түгэлдэрээр дүүргэһэн ... дашарамдуулан ажаүйлэдбэриин предприятинуудай зарим хүтэлбэрилэх хүдэлмэрилэгшэд, тэдэ тоодо командирнууд, механигууд, технигүүд болон инженернүүд һанаагаа амарһан мэтэ ажал хүдэлмэриингөө темпые һуладхуулһаниие ... гарһаниие баримтанууд активай суглаан дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Нүхэр Браудегэй элидхэл тушаа партийна эхин организацинуудай секретарьнар, завод ба фабрикын директорнууд болон бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд үгэ хэлэжэ, большевистскэ шүүмжэлэлэйнгөө хэлэ зуураа өөһэдынгөө хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуу дунда эйлинүүдые усадхаха талаар зохиһон хэмжээ-ябуулгануудые харалһан шийдхэбэри нэгэн дууғаар батлан абаба.

Г. НИМБУЕВ.

Коммунистнууд—эдибхитэй агитаторнууд

Улан-Удын городской электростанциин коллективэй дунда «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүримэй» шудалан үзэхэ хүдэлмэриие агитаторнууд эдибхитэйгээр ябуулна. Энэ хүдэлмэридэ ба харюусалгатай үүрэгүүдтэ жэшээтэ байнаар дүүргэжэ байһан коммунистнууд болон комсомолэцүүд эндэ яһала олон бии.

Жэшээлхэдэ, коммунист нүхэр Чибаевский гэгшэ ахалагша котегараар хүдэлмэрилхэ зуураа ... хүдэлмэриие амжалтатай дүүргэжэ ... агитатор ... хэжэ байна.

... дамжуулан үгэхын түлөө үдэр бүри тэдэнэртэй хөөрэлдөөнүүд үнгэргэдэг болоо. Һунгуулиин «Дүримтэй» тэдэнэрые танилсуулхаһаа гадна, кружогто эдибхитэйгээр ябажа, большевистскэ партиин историе түүхэлэн хүдэлжэ байха юм.

ВКП(б)-гэй член нүхэр И. Шипицын болбол түс электростанциин тэрэ 10 жэлэй туршада хүдэлжэ байна. Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ... байна.

У. САНЖИЕВ.

МАЛАЙ БЭЛШЭЭРИИЕ ҺАЙНААР ЭМХИДХЭХЭ

Садхалан үбэлжэлгын түлөө

СОСНОВО-ОЗЕРСК. (Телефоноор абтаба). Аймагай түрүү колхозууд адуу малаа урин дулаанаар ба садхаланаар үбэлжүүлхын түлөө эртээнһээ хойшо оролдожо байна. Тиимэ колхозууд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хаһа сагһаа соонь үнгэргэөөд, гүрэнэй комиссида һайн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа үгэһэн байха юм.

Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз малажалай ферма, гүүрт, бригада бүхэнэйгээ адуу малай байрануудые дулаалан заһабарилжа бүримнэбэ бэлэдхэһэн байна. Мүн малшадай байха гэрнүүд заһабарилагдаа. Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ шухала оролдолго гаргажа, үбһэ сабшаха хүдэлмэридэ 40 гаран колхозникүүдые табиһан байха юм. Энэнэй 9-нь сеноколлкаар ба бэшэниинь гар хадууреар сабшаа. Энэнэр 2.000 гаран центнер үбһэ нэмэжэ сабшаһан байна.

Ульдэргын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз адуу малайнгаа фермэ, гүүрт, бригадануудай бүхы байра байдал заһабарилжа дулаалахаар. Мүн малшадай байха гэр байранууд бэлэн болоһон байна. Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ 40 хүниие гаргаад, үбһэ сабшуулжа ба набшаа намаа түүжэ байна юм.

Зүгөөр, түс аймагай зарим колхозууд садхалан ба урин дулаан үбэлжэлгэдэ хангалха түсэбэ зааран мүнөө хүртэр юушье хэнэгүй. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгэнэ иимэ харюусалгагүйгөөр хандажа байһан гэгэнтэй колхозуудай тоодо тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ бии байгаа колхозникүүдые бүгэдыень элсүүлэгүй, мүн ухэр малайнгаа байра байдалнуудые дулаалжа, заһабарилагагүй байха юм. Тэрэниие тэдэ колхозой үеын бэлшээринь зүбөөр хэрэглэхэ ... шанга тэмсэлгэ ябуулаагүй байна.

Колхозно һүрэг малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые таһалдуулжа байһан Ярууны зарим колхозууд дутуунуудаа дары усадхажа, урин дулаан ба садхалан үбэлжэлгын түлөө эрид хэмжээнүүдые абаха зорилготой. Тиигээгүй һаа ухэр малаа үлэсхэлэн ба хаарулжа ехэхэн гарза гайда орохо байһаа мэдэхэ байна. Тиигэжэ бүхы дутуунуудаа хүсэдүүлэбэл Ярууны колхозууд адуу малаа бараадаа атар тарганаар ондо орулжа, гүрэнэй түсэб дүүргэхэ ба ... колхозуудаа хүсэтэй ... байна.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, ухэр малай тоо толгойе олошоруулах үсхэбэрилхэ, ашаг шэмээнь дээшэлүүлхын түлөө Костромско колхозникүүдэй урилгаар Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ үргэнөөр залгабаа. Иимэһээ, Ярууны бүхы колхозууд энэ мүрысөөндэ баранаа оролсожо, урин дулаан ба садхалан үбэлжүүлгын түлөө хорьюйгоо шууд тэмсэхэ уялгатай.

А. ПРОКОПЬЕВ.

Малай үбэлжэлгэдэ хоёр ондоогоор бэлэдхэнэ

Костромско колхозникүүдэй уряалые халуунаар дэмжөөд, социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоһон Тамчын сомоной «Социализм» колхозой малажалай фермэ, гүүртүүд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлөө Сэлэнгэ соо түрүүлэнхэй. Фермэ, гүүрт, бригада бүхэнэйнь бүхы малшад малай байра байдалнуудые дулаалан заһабарилһан ба доторхинь арилгажа һаруул сэбэр болгоһон байха юм. Зүүн, Урда Тамча гэжэ газарнуудта түбхинэһэн манай гүүртнүүд байра байдалнуудаа сайн заһабарилаад, үбһэ тэжээлэ ба бэлдэһэн байна.

Саган гол, Бургаас гэгэ гүүртүүдэй малшад зун-намарай бэлшээрые һайнаар хэрэглэжэ, бүхы малаа дунгаһа дээшэ таалтай болгоо. Тэрэшэлэн энэ гүүртүүдэй малшад хашаа байгаад болон малай бусад байрануудые бүгэдэнь һайн шанартайгаар заһабарилжа бэлэн болгоһон.

Мүнөө үедэ түс колхозой малажалай фермэ, гүүрт, бригада бүхэнэй хүдэлмэрилэгшэд нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие бүхы анхаралаа хандуулаад байна. Колхозой правлени адуу малаа сайхалан тэжээлээр хангахын зорилгоор, набшаа намаа болон хагда ногоо нэмэжэ бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ олохон колхозникүүдые гаргаа. Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриндэ гараһан хоёр түсхай бригадын члениүүд сабшалгаагүй үлэһэн хагда ногоое барагнинь хуряажа абаһан ба тэрэшэлэн набшаһаа тэжээл ожорһо мэтые элбэгээр суглуулһан байха юм.

Гэбэшье, Сэлэнгын аймагай зарим колхозууд адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые амгалан тайбанаар үнгэргэхын түлөө онсо анхаралаа табингүй байһанинь элирэжэ байна. «Большевик» колхоз тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхэ ягаашье анхаардүй байһан аад, үбһэ сабшалга, набшааһа тэжээл суглуулха шухала хүдэлмэринүүдые үнинэй хада болюулжархиһан байгаа. Аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд зүйлһөөгүй хэдэн удаа дурагаагаа байһан болобошье, түс колхозой правлени аяар октябрь гартаа нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие нэгэшье хүниие гаргаагүй байһан юм.

Гадна, энэ колхозой адуу малай байра байдал хаһа сагһаа соогоо һайн шанартайгаар заһабарилагдаагүй байна, Зарим балгаһан, хашаа байранууд хаалга үүдэнгүй, газаагаа шабаагүй, ... байна юм.

Колхозой правлени ба фермэ ... гүйлгэлтын бэлэдхэлые дутуу ...

Үбэлэй бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, ухэр малаа һайнаар эдеэлүүлхэ тушаа анхан тэдэнэй байһан хүсэд анхаарал табяагүй байна. Үбэлэй бэлшээриин газарай хагдые гамнан, зүбөөр хэрэглэхэ зорилгоор мүнөө хүртэр хэрэгсээгүй байһан ябадал юу харуулна гэхэдэ, иимэ артелиин хүтэлбэрилэгшэд харюусалгагүйн гэршэлнэ.

Тиихэдэнь, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые аймаг соогоо эгээл эрхимээр үнгэргэһэн «Социализм» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхозникүүд малаа адуулжа, тобир тарган ондо оруулхын түлөө бэлшээрые, ондо һаналаа табинхай. Тэндэхи бүхы мал бүлэг бүлэгөөр таһалагдаад, бэлшээрые ябалаг болоноод.

Адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хоёр ондоогоор үнгэргэжэ байһан энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, колхозно һүргые олошоруулан үсхэбэрилхэ, тэдэнэй абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үнэн сахаар оролсоһон ба харюусалгагүй хойрог ябадал гаргаһан хүтэлбэрилэгшэд ... гэршэлнэ.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Эрхим хонишоной үгэ

Хонидоо адуулжа үбэлжүүлхэб

Хониды хоролтогүй ба тобир тарганаар ондо оруулха гээшэ имагтал эрхим харуулһанһаа болодог байһаниинь дүршэл дээрэһээ элирүүлэгдэнэ. Хонин болбол бэлшээрэ хагда ногоо эдихэ талаар бүхы малнуудһаа шадамар бэрхэ юм. Тиимэдэ хонид хагда ногоогой узуурһаа хүртэр зулгаажа эдидэг. Эрхимээр бэлэдхэлгэтэй түргэн сададаг байна. Би хабар зунай туршада харуулжа байһан 300 гаран хонидоо хада ууляар бэлшээжэ, нилээдгүй тарга тэжээлтэй болгоһон байгааб. Мүн тэд аболтые гарзагүйгээр үнгэргэһэн байгааб.

Мүнөө үедэ харуулһан хонидоо тарганаар ба хоролтогүйгөөр үбэлжүүлхын тулада бүхы хэмжээнүүдые абанхаби. Манай колхозой хонинай-товарна фермые даагша нүхэр Аюржанаева хонин, ямаанай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө бидэнэртэ үдэр бүрин туһаламжа үзүүлнэ. Тэрэнэй ашаар, хонишон бүхэн үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг болзор соонь эрхим шанартайгаар үнгэргэһэн байха юм.

Үбэлэй үедэ бэлшээрэ ябаха ондо орохоор шадалтай болоһон хониндо һайнаар харуулжа, бэеын хүсэ шадалые доошонь оруулангүй ондо оруулха ябадал мини эгээл шухала зорилго болоно. Тиимэһээ бэлшээрнэе мүнөөнһөө эхилэн гамнажа хэрэглэнэб. Нэгэ адуулһан бэлшээрнэе хэдэн хоног үзүүлжэ амаруулдаг болоноб.

Хонин һүргые саг соонь уһалха ябадал ехээр уһхааһанартай байдаг. Зарим хонишон хадаа хонин саһа эдидэг тулада уһа уулгаагүй юм гэжэ тон буруу өөһэдөө зан... гаа. Энэ хадаа хонидые амгаажа, турааха ябадала хүргэдэг юм. Минии харуулһан хонид саг бүри уһа ... хэм соогоо уһалагдадаг байна.

Хониной хашаа балгааһан ба бусад байрануудые заһабарилагдажа бэлэн болонхой. Нэгэдэ байхада хонидоо үбэлэй ... тарган ондо оруулха ... харуулагдаха, тоо толгоинь улам бүри олошоруулан, ашаг шэмээнь дээшэлүүлхэ уялга абаад, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон гэжэ үнэн хүрэнхөө мэдүүлжэ байнаб.

Минии хэжэ ажалые колхозой правлени һайнаар бэшэ магтажа, намайе урамшуулан шан ба нэмэлтэ түлбэри үгэдэг юм.

Д. ДОРЖИЕВА, Хэжэнгын аймагай, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Хангалтагүй бэлэдхэл хэбэ

Ухэр малаа урин дулаанаар ба садхаланаар ондо оруулхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоһон түрүү колхозууд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые түргэн саг соо, һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байна.

Гэбэшье, Баргажанай аймагай Улюнска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые аргагүйгөөр оройтуулжа эхилһэн тэрээнээ дагай энэ байдалтай зантаараа байха юм. Малайнь үбэлэй байра байдалнууд одоо хүртэр хүсэд урин дулаанаар заһабарилагдаагүй байна.

Тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэгүй байһан аад, энэ хүдэлмэриие аяар сентябрь соо болюулжархёо һэн. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ фермэ, гүүртнүүдэй ашаг байхада адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хаһа сагһаа соонь гүйцэдхэхэ тушаа ямаршье хэмжээ абангүй һанаа амар һууһан зандаа.

Теэд, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые иимэ ехээр ужаагайруулжа байһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые хоёр ... хараха байһан болобошье, Баргажанай аймагай партийна, советскэ ба газартаралангай органууд энэ хэжэ хэмжээ абаагүй байха юм.

Х. Б. САНЖИЕВ.

Выставкэдэ хабаадаха кандидадууд

Түнхэнэй аймагай малажалай выставкэдэ хабаадаха кандидадууд шалан олгоһоор үнинэй. Тэдэнэй дунда «Память Кирова» гэжэ колхозой һүнэй-товарна фермэ оролсоһон байна. Түс фермэ (даагшань нүхэр Кистенев) адуу мал үсхэбэрилхэ хэрэгтэ гүрэнэй түсэб 109 процент дүүргэһэн, абаһан түлүүдээ хэрэглэхэ хоролтогүйгөөр тэжээһэн байха юм. Мүн һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэөө. Фермын түрүү һаалишад Анна Бобкова, Анна Тюменцева гэгшэд аймагай выставкэдэ хабаадахаар эрхэ олобо.

Мархайн шүлэгүүд

Хул жорхой нэгэ түлөөлэгшэ тухай

Түбэй аймагһаа томилогдожо
Түлөөлэгшэ ерэһэн аблатай аад,
Ха-ха һарын туршэ соо
Хаража уул аг... ...
Халуун мүрэнь ор ... гэд,
Хайдан хүлөө холгоогоб.
...нэрэй бригадада хүсэхэб гэд
Эмээл мэрбэ ...
Эндэ тэндэ һурагтайл аад,
Эг мүрөө сохигдоогүй.
Нюураа мандал харагдаагүй—
Нюуса бэшээ мэдэгдээгүй.
Хадаһаа буухан һахиндаа
Халта дайран харайдаг,
Хүсэлдэжэ гэжэ байхагүй
Хул жорх й хүн юм ха.
Колхозоймнай б игаданууды
Ходо-д эрьехэгүй байгааше һаа,
Олоной хүсэлһэн һэшхэлдэ
Ошоод ерэхэ а ланаб даа.
Хүсэтэ дар ашуул түлөөлэгшые
Хүлеэжэ ядаад сухалдышоо.
Аннаба машиная нэмэжэ
Ажалаха түмэрынь дуталдашоо.
—«Центр аймагай ноёдуудаар
Сахо хөөрэ дэхэ телефонтоймб дад,
Шашаг үгэтэй үсгэдүүдээр
Сагаа бар х гүйб» гэ юм гү?

—Арбаад жэлэй һүргүүли
Аннанда дүүргэһэн намхантай,
Үгээ оилгохоо эрдэмтэн
Үсөөхэн байна» гэ юм гү?
За эгай дунда а түлөөлэгшэдэ
Зарим пуходэй һанхулхада:
„Өөрөө мэдэжэ байн б даа,
Өөрөө харюусахаб" гэдэг хал.

Түрүүшынхээ мүнөөдэр
Түлөөлэгшые хар байди.
Үр эн зондо хандажа
Үгэ хэ эхиень дулабдабдии.
Урдаа байһан шаа сооһоо
Уһа ходол уунал даа,
Түүхэй юм гү, бусалһан гү?
Тогоон й юм гү, харань гү?
Хэмаг байдалнаа түлэбые
Хамынгаа һанаалаар шидхэдэггүй,—
Амиидаа зантай иимэ хүн
Арадай һаналые дүүргэхэгүй.
Шуурга һа хин түлөө эгшэ
Шуурар гүйдэ ее залидужа,
Түсэбтэ хамтын ехэ ажал
Түргөөр гүйдэг болоһой даа.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

ХИЛЫН СААНА

УЛААН АРМИИН ГЕНЕРАЛНУУД БОЛОН ОФИЦЕРНҮҮД ЧЕХОСЛОВАКИЯ ОРДЕНУУД БА МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАГДАБА

ПРАГА, ноябриин 11. (ТАСС). Ноябриин 8-да Чехословакиин национальна оборонын министр генерал Свобода болбол Улаан Армиин бүлэг генералнууд ба офицернүүдтэ Чехословакиин орденууд болон медальнуудые барюулһан байна. Шагналгануудые барюулһан баяр ёһолол дээрэ Чехословакиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай начальник генерал Бочек, министрнүүд Масарик, Нееджлы болон Копецкий, статс-секретарьнар Фирлингер ба Клементис, генерал Илка болон бусад мүн тэрэшэлэн Чехословакида байһан СССР-эй Элшэн Сайд нүхэр Зорин гэгшэд байлсаба.

Орденуудые барюулхынгаа урда тээ, генерал Свобода болбол шагнагдагшадта хандажа үгэ хэлэхэдээ: энэ шагнагал хадаа Чехословакиин туһаламжа үзүүлэһэнэй түлөө Улаан Армиин бэлсэхэ хүргэһэниие элирхэйлэһэн абадал гээшэ гэжэ мэдүүлбэ.

Удаа тээнь генерал Свобода болбол генерал-полковник Жадовта Илалтын түлөө сагаан арсалангай орден ба нэгэдэхи зэргын Алтан Одонние, генералнууд Крившин, Сухарев, Метелкин, Советскэ Союзай Герой Родимцев, Лямин болон Полуэктов гэгшэдтэ Илалтын түлөө сагаан арсалангай орденой алтан одон ба 1939 оной Чехословакиин сэрэгэй хэрэгэй; Советскэ Союзай Герой, генерал-майор Бакланов ба генерал-лейтенант Лебеденко гэгшэдтэ Илалтын түлөө сагаан арсалангай орденой Ехэ хэрэгтэй болон 1939 оной Чехословакиин сэрэгэй хэрэгэй барюулһан байна; бай 20 офицерта зүрхэшэлэй түлөө медаль ба 7 офицерта зэбсэгэй түлөө гавьяагай хэйрхэгүйгөөр ба хоёрхон зэргын медальнуудые барюулһан байна.

Шагнагдагшадай үмэнһөө генерал Лямин үгэ хэлэжэ, шагналгын хэйсэнай эсэргүү тэмсэлдэ хамтараа хүсэд ... тэмсэлдэ СССР ба Чехословакиин арадуудай үргэлжэдэ хаан барисааниие тэмдэглэбэ.

МАННЕРГЕЙМ ПОРТУГАЛИДА ОШОБО

ЛОНДОН, ноябриин 11. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэхэнь хадаа, Финляндиин президент фельдмаршал Маннергейм Португалида ерэжэ гэнэ.

ХУ ЦЗУН-НАНЬ БА ВЕДЕМЕЙЕР ГЭГШЭД ЧУНЦИНДА ЕРЭБЭ

ЧУНЦИН, ноябриин 11. (ТАСС). «Гоминьгунбао» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, нэгэдэхи сэрэгэй зонын главнокомандалагша генерал Ху Цзун-нань гэгшэ ноябриин 8-да Чунцинда ерэбэ.

«Синьминьбао» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадта байгаа Америкын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша генерал Ведемейер гэгшэ ноябриин 9-эдэ Шанхайһаа Чунцинда ерэһэн байна.

ЭТТЛИ США-да ОШОХООР НИИДЭЭ

ЛОНДОН, ноябриин 10. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһан хадаа, Англиин премьер-министр Клемент Эттли гэгшэ США-да ошохоор ниидэбэ гэнэ. Баһа атомна энергиин асуудые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ Джон Андерсон гэгшэ мүн лэ США ошохоор ниидэһэн байгаа.

ФРАНЦУЗСКА ИНДО-КИТАЙДА БОЛОЖО БАЙГАА СОБЫТИНУУД ТУШАА

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 11. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, французска сэрэгүүд Тайнинай районые (Сайгонһоо баруун урдуур) дахяад эзэлхэ гэжэ һанажа тэдэнь, тэнд сингапуридскэ сэрэгүүд болон французска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондо айхабтар шанга байлдаанууд болобо гэнэ. Тиихэдэнь французска гарнизон байлдаанда анхилжа ба энэ сэрэгүүдэйһээ туһаламжа эрсэ км тэжэ хэлсэнэ.

ГАДААДЫН ҺОНИНУУД

◆ Мэнэ һаяхан Прагада советскэ поэзиин вечер болобо. Тэндэ поэт Леонид Первомайский элидхэл хэһэн байна. Элидхэлэй һүүлээр прагажка театрнуудай артистнууд чешскэ хэлэн дээрэ оршуулагдаһан советскэ поэдүүдэй шүлэгүүдые уншаһан байгаа.

Тэрэ вечер дээрэ информациин министр Копецкий, Прагын литературна олонитын түлөөлэгшэд ба Чехословакида һуугаа Советскэ Союзай Элшэн Сайд нүхэр Зорин байлсаба.

◆ Союзнигууд болбол урдань Швецида һууһан немецкэ генеральна консул Бруч фон Нацц болон мүн Урда Вестфалиин гаулейтер байһан Альберт Гофман гэгшэдые арестовалһан байна.

◆ Польша болбол Албаниин демократическа правительствые тообо.

◆ Прага городой арадай сүүд болбол Чехословакиин эсэмэгдэл байгаа үедэ гестапын хүбүүшан байһан фабрикант Вацлав Вавршек гэгшые 12 жэлэй түрмэдэ хахаар шиидхэбэ. Брноо болоһон арадай сүүдэй приговороор Брноо гестапын шпионууд Отакар Регор гэгшэ 15 жэлдэ ба Станислав Бах гэгшэ бүхы наһан соогоо түрмэдэ хахаар шиидхэгдэһэн байгаа.

◆ Мэнэ һаяхан советскэ уран зохёолшо Илья Эренбург замдаа ябажа байхадаа Албаниин столица —Тиранада зогсоһон байгаа. Тиихэдэнь СССР-тэй культурна холбоо барихаа байгуулха общество түлөөлэгшэд тэрэниие халуун дулаанаар угтаһан байна.

◆ Британска сэрэгэй министерство хадаа «Нептун» гэжэ парахэд ... веделхэд-амфиби тухай ... мэдээнүүдые, туршалгаһан байгаа. Энэ ... ябаха, хүдэр шанга ... юун соогуулһан, мүн хүчтэй гадарты ... туршаһан ... Энэ бүтэц ... тоонто тухай ... шалаха юм гэнэ. (ТАСС).

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80. зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23. отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00482. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.